

TA DOKUMENT PREDSTAVLJA IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI, KI NASLAVLJAJO VARUHINGO PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZGOLJ ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE. NJEGOVE VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

PREDSTAVITEV ODZIVOV OBČINSTVA

maj 2010

V mesecu maju sem kot varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev prejela **25 pritožb**. Od tega 19 po elektronski pošti, 3 po telefonu in 3 po navadni pošti. Pogovorov z gledalci, ki niso podali konkretnih kritik, pohval ali predlogov, temveč so zastavljali le vprašanja, v tem dnevniku ne omenjam.

Največ pritožb je prispelo zaradi predvajanja **slovenskega filma Pokrajina št. 2 ob 20. uri zvečer**. Gledalce in gledalke so zmotili predvsem eksplicitni seksualni prizori, ki, da so neprimerni za starostno skupino otrok in mladostnikov. Na kritike se je odzval s pojasnili programski koordinator tujih igranih programov **g. Igor Palčič**, ki zaznava problem v doslednejšem označevanju neprimernosti določenega filma za premlade ali najmlajše. Oznaka bi morala spremljati film skozi ves čas trajanja in ne le nekaj sekund na začetku predvajanja.

Problem vsekakor ni enoznačen, vendar so večerni termini po 20. uri pretežno namenjeni predvsem odraslejšemu občinstvu in ne več otrokom. Mladostnikom so lahko tudi nekateri filmi, ki ne vsebujejo spornejših seksualnih in nasilnih prizorov, preprosto nedosegljivi, ker se v svojem obdobju življenja težje identificirajo z liki in tematikami, ki so odraslim manj tuji, ali so na vsebinskem nivoju prezahtevni, da bi jih zmogli že dovolj ustrezno razumeti. V takšnih primerih mladostniki ne bodo preživljali časa med 20. in 22. uro pred televizijskimi sprejemniki skupaj s svojimi starši. Po drugi strani pa TV Slovenija ob istem času kdaj predvaja tudi film, ki je še posebej namenjen mladostnikom, na primer - nekdanjo slovensko uspešnico Poletje v školjki ali film Sreča na vrhovi, čeprav odraslim morda mladinski filmi niso več tako zanimivi in se zato ne bodo odločili za ogled skupaj s svojimi otroki.

Gre torej za napačno načrtovanje filmskega programa ali za pomanjkljivo označevanje !?

Oboje!

Še vedno je prisotno nezadovoljstvo zaradi **terminske netočnosti** predvajanja oddaj in **dolgih oglasnih blokov**, ki se predvajajo tudi v času, ko bi se morala napovedana oddaja po programski shemi že začeti, največkrat v primeru oddaje **Odmevi**.

Terminska nedoslednost in dolgi oglasni bloki sta dve, večkrat med seboj povezani, zelo aktualni problematiki, ki ju TV Slovenija z učinkovitejšo koordinacijo med uredništvu še ni uspela zadovoljivo razrešiti, čeprav se pritožbe gledalcev in gledalk naslavljajo predvsem na nespoštovanje terminskega načrta.

Ob zadnji politični aktualni temi v zvezi z arbitražnim sporazumom in razpisanim referendumom so gledalci ponovno izražali mnenja o pristranskem vodenju oddaj in neuravnoteženim ali pristranskim formiranjem skupine povabljenih gostov znotraj Informativnega programa. Tokrat je bila izpostavljena oddaja **Polemika**, na pritožbo, ki je bila delno namenjena tudi radijskemu informativnemu programu, se je uredništvo odzvalo s pojasnili.

Občinstvo še vedno izraža nezadovoljstvo zaradi preštevilnih ponovitev oddaj in tudi slabega označevanja ponovitev, pri čemer je tudi, kot enako že v preteklem letnem obdobju, izražena želja po več kakovostnih razvedrilnih oddajah.

V bodoče si zagotovo vsi, tako občinstvo kot ustvarjalci televizijskega in radijskega programa želimo, da bi se skozi mesece ponavljajoči problemi odpravili in da bi z medsebojnim dialogom program s skupnim interesom in močmi predvsem izboljševali.

TELEVIZIJA SLOVENIJA

Kvote neodvisne slovenske produkcije

1. **Gledalec M. Ž.** opozarja, da morajo biti v programsko produkcijskem načrtu za leto 2011 predvidene tudi kvote slovenske neodvisne produkcije. Ta mora po zakonu dosegati 6.25% letnega oddajnega časa na 1. in 2. programu TV Slovenije.

Ponovno opozarjam, da je treba v PPN 2011 umestiti 6,25% kvote programa, ki po zakonu mora biti sproduciran s strani slovenskih neodvisnih producentov. Brez razpisov ni mogoče doseči zakonsko predvidenih kvot. Namerno prikrivanje realnega stanja in ne transparentno prikazovanje deleža zunanje in lastne produkcije je zakonsko oporečno.

Terminska netočnost predvajanja oddaj

1. **Gledalec D. B.** se je pritožil zaradi zamude pri predvajanju dokumentarnega filma o Slovincih v USA (nedelja). Dočakal jo je šele 17 minut kasneje od programske napovedi. Do naslednjih poročil je zamuda še narasla kar na 20 minut.
2. **Gledalka M. K.** pravi: "...ura je 22.06 in jaz namesto Odmevov gledam Slovenija testira Aktivio ...

Na seji Programskega sveta RTV SLO so svetniki namenili precej pozornosti problematiki oglaševanja in zamujanju oddaj. Sprejeli so tudi sklepe:

4 – 2 Programski svet RTV Slovenija opozarja, da mora javna RTV vse zakonske določbe na področju oglaševanja spoštovati v celoti.

Pri oglaševanju reklamnih sporočil naj izkoristi vsa možna tehnična sredstva kot npr. Teletekst za podnaslavljanje delov oglasnih sporočil, ki se kot slogan ali blagovna znamka predvajajo v tujih jezikih.

Svetniki so tudi apelirali na vodstvo, da mora ukrepati, če se uredniki oddaj med 19. in 22. uro ne bodo držali načrtovane minutaže, kar je tudi, poleg oglasov, vzrok za zakasnitve začetka Odmevov.

Ponovitve oddaj in označevanje pri predvajanju

1. Gledalka J. K. se je pritožila, ker je na sporedu preveč ponovitev oddaj.

Ta pritožba sega že leto dni nazaj in se venomer ponavlja . Poletje bo še toliko bolj prinašalo tovrstne pritožbe. Niso vsi naši gledalci istočasno na dopustu, da ne bi gledali televizije. Žal nekateri sploh niso. Vse evropske televizije vsaj tri serije oddaj, (za tri dni v tednu) ki jih ni v rednem sporedu, posnamejo ali predvajajo v živo tudi v poletnih mesecih. Zato je tudi bila pred leti Poletna noč izjemna programska uspešnica; potekala je v živo, vsak dan med poletjem. Z odlično gledanostjo. To je pomemben del programskega načrtovanja. Zlasti letos, ko je konec nogometa, bi morali takoj vskočiti z novim poletnim projektom. Kot tudi prihodnje leto, ko ne bo več nogometne mrzlice!

2. Gledalec M. Ž. opozarja na jasno označeno ponovitev oddaj z znakom »Z« **med predvajanjem ponovljene oddaje v celoti** tako, kot so bile vse oddaje označene do pred enim letom.

Se popolnoma strinjam; tisto, z nekaj sekundnim , komaj opaznim označevanjem z znakom »Z« , je čisto zavajanje.

Dolgi oglasni bloki:

1. Gledalka I. K. pravi: "... kdo ščiti gledalce pred neskončno se ponavljajočimi, neskončno dolgo trajajočimi in trapastimi reklamami...?"

Generalno vodstvo.

Raba slovenskega jezika

1. **Gledalka M. Ž.** se je pritožila zaradi pogoste nepravilne rabe slovenskega jezika **na Teletekstu**.

Jezik na teletekstu je včasih res siromašen, nepravilen in neprenehoma opozarjam tudi na to!

Zapostavljanje neverujočih

1. **Gledalec J. B.** pravi: "...če je legitimno, da javna TV, v laični državi, afirmira verujoče, vere, verske skupnosti in njihove svetovne nazore, legitimno je tudi, da afirmira neverujoče in njihove svetovne nazore..."

Prepričana sem, da vaše pravice- kot gledalca - neverujočega - niso bile kršene. Če pa vi mislite drugače, vam bom z veseljem prisluhnila, ko boste navedli konkreten primer kršenja vaših - gledalčevih pravic.

Sodelovanje novinarjev in TV voditeljev s konkurenčno medijsko hišo

1. **Gledalec D. B.** pravi: »... Kako je možno, da se vsako nedeljo v **NLP** pojavlja mladi **Anže Bašelj**, obenem pa redno (tudi včeraj popoldan) komentira nogomet in tenis na Šport kanalu? Kot da ne bi imeli dovolj naših športnih novinarjev!

In drugo. Kaj pa ima **v predstavitveni oddaji evrovizijskih spotov** početi **Poles**, ki je rekel nacionalki Ne in se je prodal POP TV?

Delno se lahko strinjam z vami, delno pa tudi ne. Res je, da bi morala nacionalna televizija propagirati predvsem svoje kadre in jih umeščati v svoj medij kot najbolj verodostojne. Fluktuacija novinarjev in voditeljev iz medija v medij pa je postala tudi v Sloveniji tržna zakonitost. Povsod v Evropi se zaznava prehajanje vplivnih, vseh »medijskih ljudi« iz ene medijske hiše v drugo. Ša zlasti na zahodu, kjer so vsi povprek na pogodbi in je le redko kdo v stalnem delovnem razmerju s kakšno ustanovo. Kjer pa se strinjam, je dejstvo, da bi morala nacionalna televizija zaščitii »svoje ljudi« , lastne protagoniste vsaj za par let, da ne bi ostali brez posla. Televizijski obrazi in radijski glasovi so prepoznavne znamke in treba je vlagati v lastne kadre.

Ob tem se pojavlja tudi vprašanje gostovanja posameznih novinarjev in voditeljev v oddajah drugih televizijskih mrež in radiskih postaj. Tu nimamo nikakršnih pravil .Ene se šikanira in jim gostovanje prepoveduje (zlasti obrazom z nacionalne televizije), drugim pa se nastope na komercialnih postajah dopusti. Treba je postaviti merila.

Odsotnost predstavljanja hvalevrednih dosežkov Slovencev v svetu

1. **Gledalec D. G.** pravi: "... na Dunaju je bilo tekmovanje mladih glasbenikov in zmagala je Slovenka! Prireditev je prenašalo več kot 20 držav, na srečo tudi Hrvaška, kjer sem si ta lep uspeh Eve-Nine Kozmus tudi lahko ogledal, saj **TV Ljubljana dogodka ni prenašala**. Dekleta ne poznam, klasično glasbo poslušam bolj poredko, vendar pa je le **žalostno, da moram gledati tuje televizije, da vidim slovenske dosežke**.

Spomnil sem se tudi, da je na prejšnji olimpiadi metalec kladiva vrgel orodje do zlate medalje. Že nekaj minut za tem je bil pred kamero - **avstrijske televizije!**

Programske odločitve sprejema direktor TV SLO skupaj s svojimi uredniki.

Posredujem podatke o predvajanju zaključnega večera na naši RTVSLO:

Nedelja, 6.6.2010 ob 21.00 TVS2

Evrovizijski mladi glasbeniki, posnetek zaključnega večera z Dunaja

Zaključni večer bomo za vse, ki so predvajanje zamudili ali spregledali, ponovno predvajali **v torek, 31.8. ob 21.30 na TVS2 v okviru termina Na utrip srca, v septembru pa bomo predvajali tudi avstrijsko dokumentarno oddajo o tekmovanju.**

Merila za prenose proslav na programih TV SLO

1. **Gledalec M. B.** pravi: "... 8. maja letošnjega leta ste proslavo ob 65. letnici zmage prenašali na TV SLO3, prenos je bil pokrit z malo kamerami, tako, da je vse skupaj delovalo bolj amatersko. Nad tem nimam kakšne posebne pripombe. Sem vesel, da je prenos sploh bil. Govornik je bil Predsednik Republike dr. Danilo Túrč. Proslava ni bila državna. Za prenos sem izvedel naključno.
9. maja je potekala osrednja državna proslava ob Dnevu Evrope v Ljubljani. Prenos je bil na TV SLO2. Slavnostni govornik Predsednik Vlade Republike Slovenije g. Borut Pahor.
Danes pa »osrednja proslava ob 20. letnici MSNZ« na TV SLO1. Proslava je bila »zasebna«, brez prispevkov državnega proračuna, vsaj tako je izjavil eden od govornikov, poslanec DZ SDS g. Janez Janša. Časovno so prekoračili za 30 minut. Na sporedu je bilo zapisano, da bo potekala do 12.15.
Zanima me, kako izbirate proslave in jih uvrščate na programe. Ali imajo strankarske proslave, kakršna je bila današnja, prednosti pred državnimi? Ali lahko v bodoče pričakujemo še več takšnih prenosov »zasebnih proslav«?
Nič nimam proti prenosom, samo naj bodo merila enaka za vse. ..."

V. d. direktorja TV SLO, Jože Možina:

RTV ima z državo sklenjeno pogodbo o prenosih državnih proslav. Vse planirane proslave državnega oz. vseslovenskega ranga praviloma uvrščamo na spored v eliten programski čas na prvem programu, za ne planirane dogodke oz. prošnje za prenose v »zadnjem hipu« pa skušamo biti kar se da fleksibilni in doslej smo tudi bili.

V mesecu maju smo imeli več novih pobud za proslave, ki niso bile načrtovane oz. je prišlo do sprememb terminov s strani državnih organizatorjev v zadnjem hipu potem, ko so bila vabila za proslavo že poslana in je bil spored že objavljen.

Državna proslava ob Dnevu Evrope, ki jo omenjate, je bila planirana 7. maja (osrednji govornik premier Pahor), TV Slovenija jo je uvrstila na prvi program ob 20. uri in v ta namen spremenila program.

4. maja pa so nam organizatorji, potem, ko so bila vabila že poslana in je bila proslava že objavljena v sporedih, sporočili, da se bo proslava zaradi odsotnosti premiera Pahorja prestavila na nedeljo, 9. Maja.

Sprememba je RTV SLO povzročila veliko težav z zagotavljanjem produkcijskih kapacitet za prenos, poleg tega pa smo imeli v nedeljo v objavljenem programu oddajo Spet doma s produkcijo in gosti v živo. Kompromis, ki so ga sprejeli tudi organizatorji je bil, da oddajo objavimo na drugem programu, ki ima praktično enako pokritost kot prvi. Podobna rešitev je bil prenos ne planirane proslave ob 430-letnici Lipice v sredo zvečer, kjer je bil tudi osrednji govornik premier Pahor.

Glede prenosa proslave ob 20-letnici MSNZ in prve demokratične vlade; okrogla obletnica dveh tako ključnih mejnikov za razvoj demokracije in nastanek slovenske države si zasluži prenos na javni televiziji, zato sem na prošnjo brigadirja Krkoviča iz marca 2010 za neposreden prenos v nedeljo, 16. maja ob 11. uri odgovoril pozitivno.

Odmevnost proslave, udeležba visokih gostov in ključnih akterjev osamosvojitve ter visoka gledanost to le še potrjujejo. Naknadno, dober teden pred tem dogodkom se je tudi državni protokol obrnil na nas s prošnjo po prenosu proslave s podobno tematiko na isti dan ob 20. uri. Ker je bilo še pravočasno, smo predstavili oddajo Spet doma na soboto in zagotovili prenos na prvem programu.

Nekaj dni pred prenosom so nam iz državnega protokola sporočili, da proslavo (osrednji govornik premier Pahor), predstavljajo na ponedeljek, 24. maja – tudi v tem primeru smo spremenili program in zagotovili prenos na prvem programu. Zagato z nedeljo smo, ne brez programske škode, zagotovili s ponovitvijo filma Sreča na vrhovi.

Po vseh teh zapletih z državnimi proslavami, ki so za nas predvsem interne narave, in jih z veliko požrtvovalnostjo delavcev RTV SLO uspešno rešujemo, odločno zavračam vaše očitke o

strankarskih proslavah, ki da imajo prednost pred državnimi, kot tudi žaljivo opazko o prenosih zasebnih proslav.

Televizija Slovenija kot medij v službi javnosti torej prenaša vse planirane državne proslave in po svojih zmožnostih tudi tiste, ki sicer niso v načrtu.

Enako pa je in bo naklonjena tudi obeležju pomembnih vseslovenskih zgodovinskih mejnikov, ki so pripomogli k padcu totalitarnega režima, razvoju pluralne družbe in nastanku neodvisne države.

INFORMATIVNI PROGRAM

POLEMIKA

Politična pristranskost in neuravnoteženost

1. **Gledalka J. D.** pravi: "...Dne 17. 5. 2010 je bila od 19.55 naprej na prvem programu Televizije Slovenija oddaja **Polemika**. Predmet oddaje je bilo **soočenje strank na temo referendumu o arbitražnem sporazumu** za določitev meje med Slovenijo in Hrvaško. V oddaji je imel novinar g. Dejan Ladika sedem (7) gostov in sicer Samuela Žbogarja (predvidevam, da v vlogi kvalificiranega predstavnika SD), Franca Jurija (Zares), Aleša Zalarja (LDS), Zvonka Černača (SDS), Zmaga Jelinčiča (SNS), Radovana Žerjava (SLS) in Ljudmilo Novak.
Če je za prvih šest gostov še razumljivo, po kakšnem ključu so jih povabili – predstavnike strank, ki so v parlamentu, ki so se podpisale pod zahtevo za referendum – je dejstvo, **da gospa Ljudmila Novak po tem ključu ne bi smela biti v oddaji**. Ker je predstavnica (predsednica) stranke NSi, ki pa se na volitvah 2008 ni uvrstila v Državni zbor, kar posledično pomeni, da tudi ni bila soudeležena pri podpisovanju dokumenta, ki je uradni temelj za to, da bomo imeli 6. 6. 2010 referendum...Ta konkretna oddaja je šla na odmerjeno minutažo, kjer je bilo vsakemu predstavniku na voljo toliko in toliko časa in ta interval se je označeval z zvočnim signalom (ki se ga itak ignorira, ljudje govorijo še kar naprej – svetujem ogled oddaje 59segundos na TVE, kjer gostu po 59 sekundah izklopijo mikrofona in potem čisto vsak utihne in ne pleteniči po nepotrebnem). In ker je imel vsak od gostov na voljo odmerjeno minutažo (ki si jo je pa potem še malo samovoljno podaljšal), jo je dobila tudi gospa Novakova. **Tako je NSi dobila zastonj kampanjo na RTVSLO, kar je skupaj prineslo to, da so imeli predstavniki strank, ki tvorijo opozicijo ob obilni asistenci NSi z dodatno asistenco RTVSLO več minutaže, kot so jo dobili predstavniki pozicije.** Javni zavod RTV Slovenija ima zakonsko določeno delovanje, ki je opredeljeno v 4(1) ZRTVS-1in sicer, da »zagotavlja verodostojne in nepristranske informativne oddaje, s

katerimi celovito obvešča o političnem dogajanju doma in v zamejstvu«. Z zasnovo oddaje Polemika, ki je bila na sporedu 17. 5. 2010 nismo dobili ne verodostojne in ne nepristranske informativne oddaje...”

Rajko Gerič, odgovorni urednik Informativnega programa:

V skladu z Zakonom o RTV med parlamentarne stranke štejejo stranke, ki so zastopane v Državnem zboru RS in Evropskem parlamentu. Nsi je tako po zakonski dikciji izenačena s strankami v državnem zboru in informativni program se je strogo držal zakonskih določil.

Vsaka druga odločitev bi pomenila kršitev edinega veljavnega zakona o RTV.

2. **Gledalka M. Š. N.** opozarja na problem **neobjektivnega vodenja** oddaje Polemika s strani **Rajka Geriča** in pravi:
“...nekajkrat med oddajo se je zgodilo, da Pahorju ni dal možnosti, da odgovori Janši na njegovo izvajanje,... še preden je želel odgovoriti, mu je Gerič že postavil svoje vprašanje. To pa ni nobenkrat naredil pri Janši, nasprotno, mu je dal vedno besedo (“Izvolite, gospod Janša”)....”

RAZVEDRILNI PROGRAM

Premalo kakovostnih razvedrilnih oddaj

1. **Gledalka J. K.** meni, da je na sporedu premalo razvedrilnih oddaj, namesto preveč politike in ponovitev.

SPET DOMA

Pomanjkanje zanimivih gostov in kakovostnega humorja

1. **Gledalka N. Z.** je izrazila mnenje, da urednik vabi v oddajo nezanimive goste in da so liki “profesorjev” s humornimi vložki negledljivi in neduhoviti.

KULTURNO UMETNIŠKI PROGRAM

FILM - Pokrajina št. 2

Prizori spolnosti ob prezgodnji večerni uri in premalo učinkovito označevanje neprimernosti vsebine za otroke in mladoletnike

1. **Gledalka J. K.** se je pritožila, ker je film s prizori spolnosti na sporedu ob 20.00.
2. **Gledalca S. K. in M. K.** sta se odzvala: "... ne strinjava se, da ste danes v sredo 5. 5. 2010, od 20:05 do 21:40, na programu SLO 1 predvajali film Pokrajina št. 2, ki vsebuje številne prizore grobega fizičnega nasilja in številne pornografske scene, in to v času, ko še tudi otroci in mladoletniki gledajo televizijo. Filmi s takšno vsebino so običajno označeni s posebnim znakom, ki odrasle opozarja, da morajo biti pazljivi zaradi predvajanih vsebin. V primeru tega filma to ni bilo storjeno, čeprav so ga v kinematografih predvajali kot film neprimeren za mladino mlajšo od 13 let!

Zaradi tega je prišlo tudi do grobe kršitve Zakona o medijih (Ur. l. RS, št. 35/01) v zvezi z zaščito otrok in mladoletnikov pred vsebinami oddaj, ki bi jim lahko škodovala, člen 84.

Kaj če bi za spremembo vpeljali redno informativno oddajo, ki bi nas seznanjala s pozitivnimi dogodki in nam dajala pozitivno energijo in življenjski zagon. Za takšen program sva pripravljena, kljub krizi, odšteti kakšen dodaten EUR!«

Programski koordinator tujih igranih oddaj, Igor Palčič: Gledalca imata seveda pravico izraziti svoje nestrinjanje s programiranjem tega filma, kot urednik, pa sem se odločil drugače. Da je predvajanje slovenskih novejših filmov naša dolžnost, niti ni tako neznano. Film je fiktivni triler, vezan na resnične dogodke naše travmatične zgodovine. Poleg tega je narejen na način čvrste zgodbe in dobrega suspenza. Da so ga gledalci dobro sprejeli, kaže tudi gledanost, ki je bila ena najvišjih, kar smo jih v zadnjem času dosegli ob sredah.

Oznaka za film - trikotnik je bil predstavljen na začetku filma. Sam pa se strinjam, da bi morale biti te **oznake dlje na ekranu** in tudi **zvočno opozorilo** bi bilo zaželeno ob začetku filma. A seveda je to vprašanje in problematika, ki ga mora rešiti programsko vodstvo.

Včasih se gledalci TV SLO ob sredah pritožujejo zaradi, po njihovem, neprimernih filmskih vsebin ob 20.00. Programska usmeritev uredništva je bila in še vedno je, da se ob sredah predvajajo kvalitetni, nagrajeni evropski in tudi ameriški filmi. Vsekakor zelo pazljivo upoštevamo tudi primernost vsebin za prime time, včasih pa nas sporočilnost ali obča pomembnost filma prepriča, da ga predvajamo v sredo ob 20.00 (Gomorra, Pokrajina št. 2). Tedaj moramo seveda uporabiti zakonsko predpisane oznake, da zaščitimo pravice mladoletnih otrok, obenem pa omogočimo velikemu številu gledalcev sredinih filmov, da si film ogledajo ob njim dostopnih urah.

Če je oznaka termina Sobotna družinska uspešnica (mimogrede, sedaj sobotne uspešnice že nekaj mescev ni na sporedu – sprememba treminskega načrta predvajanja????) primerna za sobotne filme, potem tega nikakor ne moremo trditi za terminsko oznako sredinih filmov. Sredina filmska uspešnica je abotno, poenostavljeno in s programskega vidika popolnoma neprimerno označevanje sredinega filmskega termina. To neprimerno poimenovanje marsikaterega gledalca zavede, da misli, da bo ob sredah gledal površne romantične komedije ali 90 minutne melodrame po resničnih zgodbah. Ne, sredin termin seveda ni to!

Če je bilo kaj neprimernega v zvezi s predvajanjem filma Pokrajina št. 2, potem je bilo to vsekakor označevanje o primernosti ali neprimernosti predvajane vsebine. Zakonsko opredeljeno označevanje najbrž obstaja predvsem zato, da se mladoletne gledalce zaščiti pred določenimi vsebinami, na pa zato, da se taiste vsebine pred njimi zamika v pozne večerne ure. Zakonska določila s tega področja omogočajo tudi bolj jasno, dlje trajajoče označevanje (namesto nekaj sekund na začetku, vsaj pol ure ali celo čez cel film). Obenem obstaja tudi način zvočnega signala, oziroma zvočna napoved za neprimernost vsebine za mladoletne gledalce. Tako zvočno napoved se predstavi na začetku filma (grafična oznaka traja vsaj pol ure ali vse do konca filma) in naj pride v poštev samo v posebnih primerih (Gomorra, Pokrajina št. 2).

Skratka, posredujem vama nekaj zamisli, kako se da zadeve programsko elegantno rešiti, če seveda obstaja dovolj znanja in volje. In prepričan sem, da se bodo gledalci manj odzivali na naše filmske sporede, če bomo bolj dosledni in odločni pri označevanju oddaj. Čeprav se v bistvu skoraj nič ne pritožujejo. Kar jih največkrat zmoti, so sramotno pozne ure predvajanja filmov, ki so izvirno (sprejeti terminski načrt predvajanja!) imeli termin tudi uro ali dve bolj zgodaj.

3. **Gledalec T. P** se je pritožil čez film, predvsem zaradi seksualnih prizorov.
4. **Gledalka Sonja C.** je zapisala, da po njenem mnenju ta film ne sodi na spored ob 20. uri in da tistih nekaj sekund opozorilnega trikotnika na začetku ne odtehta neprimernosti vsebine.

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev: Problem se navezuje predvsem na označevanje filmov z ustreznim znakom neprimernosti za otroke in mladino, v kolikor je to potrebno, ki mora biti prikazovano na ekranu skozi celotno predvajanje filma, vključno z zvočnim opozorilom na začetku.

OTROŠKI in MLADINSKI PROGRAM

ŽIV ŽAV

Nekakovostna serija Maja in Mihec ter montaža

1. **Gledalec G. K.** pravi: "... dnevna režija zelo slabo dela (ob nedeljah namreč) kajti imeli so tako dolge črnine, da nisem mogel pričakati nadaljevanja. In pa mislim da serija Maja in Mihec vsebinsko ni bila primerna za predvajanje. Da iz režijskega in igralskega pogleda niti ne izgubljam besed! Vse pesmice, ki so bile v seriji zapete, so zgubile smisel, kajti interpretacija je bila obupna!"

Urednica Otroškega in mladinskega programa, Metka Dedakovič: Serija Maja in Mihec je nastala na avstrijskem Koroškem. Slovenski zamejci živijo tam svoje življenje kot pripadniki manjšine. Vemo za njihove vsakodnevne težave in težko pomislimo, da so tako kreativno aktivni, kot se je izkazalo. Pri tem jih zelo podpira KKZ v Celovcu.

Serija Maja in Mihec je nastala po knjigi. Produkcija je bila večinoma plod entuzijazma in dobre volje ljudi. Sama zelo cenim takšno udejstvovanje v okoliščinah, ki so jim podvrženi in zdelo se mi je prav, oziroma nujno, da njihovo dejavnost posredujemo gledalcem v matični domovini. Strinjam se, da kvaliteta – ne vsebinsko ne izvedbeno - ni vrhunska, a kako naj tkemo vezi, če o njih ne vemo nič, razen iz šolskih učbenikov?

Morda pretiravam, a najmlajšim gledalcem je prav pokazati, da obstajajo resnični ljudje in njihovi resnični vrstniki tudi, ko prestopijo mejo...

Na podoben način sodelujemo s slovenskim studiem RAI 3 v Trstu. Z njimi pa si celo izmenjujemo krajše prispevke.

Gre pač za enotni kulturni prostor, ki povezuje, ali naj bi povezoval, Slovence s te in z drugih strani meja.

Zaradi navedenih razlogov smo se odločili za predvajanje.

Urednica v Otroškem in mladinskem programu, Andreja Hafner: Živ žav je montirana oddaja, kar pomeni, da dnevna režija dobi oddajo v »enem kosu« in jo potem predvaja. Če bi bile vmes zares dolge črnine, bi nam iz dnevne režije v redakcijo poslali opozorilno poročilo o kakršnikoli napaki, ki so jo opazili med predvajanjem.

Če pa spoštovani gospod še zmeraj meni, da je videl kakšne tako dolge črnine, ga vljudno naprošam za natančnejše podatke, vsaj datum nedelje, kjer naj bi te napake opazil.

ŠPORTNI PROGRAM

Slab zvok pri oglašanju reporterjev iz tujine

1. **Gledalec D. G.** je izpostavil vprašanje, zakaj reporterji med prenašanjem tekem iz tujine zvenijo, kot da bi govorili iz soda oziroma po telefonu, medtem ko je na primer na avstrijski TV zvok normalen.

PARLAMENTARNI PROGRAM

Posegi v terminski načrt 2. programa

1. **Gledalka M. Ž.** pravi: "...Že pred časom ste se odločili, da bo parlamentarni program na 3. kanalu. Zakaj sedaj prenašate seje tudi na 2. programu, in to **hkrati na obeh kanalih?! In da je neumnost še večja, hkrati danes na teletekstu na strani 233 še vedno objavljate, da na 2. programu prenašate oddajo o Maldivih. ...**"

RADIO SLOVENIJA

INFORMATIVNI PROGRAM

Novinarska pristranskost

1. **Poslušalec M. C.** pravi: ».. Novinarka Nika Benedik je na prvem programu RS v nedeljo 9. maja pripravila tedenski pregled o arbitražnem sporazumu in v prispevek o **tej tematiki vključila samo izjave tistih politikov in predstavnikov civilne družbe, ki so za sporazum.** Navrženo je bilo le, da opozicija in del strokovnjakov sporazum zavračajo. Prispevek je zaključila z ugotovitvijo, da bi bila zavrnitev sporazuma blamaža za Slovenijo. Zmotila me je tudi njena trditev, da je nadškof Stres podpornik tega sporazuma, zato bi rad izvedel, na katere trditve oziroma izjave nadškofa se je pri tem opirala..."

Alenka Terlep, Odgovorna urednica Informativnega programa Radia Slovenija

Po vsem, kar sem prebrala, so obtožbe neosnovane. Kot takšna obtožba, da je Nika napisala, da bo zavrnitev referendumu blamaža. Tega niti približno ni napisala, te besede sploh ni uporabila.

Sploh ni govorila o tem, da je za sporazum Stres, temveč o stališčih Vatikana.

Žal mi je, da obtožbe padajo na počez, zato bom korektno poročanje Informativnega programa branila na programskem svetu, če je potrebno.

Uredništvo informativnih oddaj Ra SLO: Prispevek novinark Nike Benedik je bil v Tedenskem aktualnem mozaiku objavljen 8-ega maja 2010 v terminu Studia ob 17-ih na prvem programu Radia Slovenija (in ne v nedeljo 9-ega maja 2010).

Naj na začetku pojasnimo, da njen prispevek – kot navajate – ni bil tedenski pregled dogajanja, povezanega z arbitražnim sporazumom, temveč tematski prispevek (*brez pogleda strank na referendum oziroma arbitražni sporazum, saj so njihova stališča po nekaj mesecih znana, naši poslušalci pa so bili z njimi korektno seznanjeni*) predvsem o posledicah potrditve oziroma zavrnitve zakona o ratifikaciji ter vsebine – za politiko in stroko – najbolj »spornega« člena sporazuma (3.), zlasti stika Slovenije z odprtim morjem. Začetek uradne referendumске kampanje (7. maj) smo zgolj omenili. Torej, naš namen ni bil pripraviti tedenskega pregleda dogajanja ali povzeti stališč podpornikov ali nasprotnikov arbitražnega sporazuma, smo pa vanj vključili nekatere zanimive poudarke iztekajočega se tedna, kot je bila denimo izjava predsednika republike, pa tudi ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita Antona Stresa.

Naj ob tem spomnimo na besede nadškofa Stresa, ki je 4. maja ob robu predstavitve slovenskega evharističnega kongresa dejal, da se cerkev v razpravo o arbitraži ne bo spuščala (kar je novinarka Benedikova povzela; o Stresovih stališčih so že 4. maja poročali tudi drugi mediji) in da cerkev svoje temeljno poslanstvo vidi v skrbi za to, da se bosta slovenski in hrvaški narod še naprej dobro razumela, da bo meja pravična, ne takšna, ki bi nas razdvajala, vzbudila kakršna koli čustva prizadetosti, ogoljufanosti ali zamere. Pri spremljanju razprav o arbitražnem sporazumu je stališče cerkve z novinarskega vidika pač zanimivo (enako kot to velja za njeno opredeljevanje pred vsakokratnimi volitvami). Enako zanimiva je bila tudi podpora, ki jo je arbitražnemu sporazumu izrekel papež Benedikt XVI., ki je 13. marca sprejel hrvaško premierko Jadranko Kosor. Tedaj je, kot je dejala Kosorjeva, namreč pohvalil arbitražni sporazum med Slovenijo in Hrvaško, ga označil kot dober sporazum in povedal, da predstavlja način, na katerega se lahko rešujejo nesporazumi. Papež Benedikt XVI. pa je sicer že sredi januarja na tradicionalnem novoletnem nagovoru članom diplomatskega zbora v Vatikanu dejal, da ga veseli med Hrvaško in Slovenijo sklenjeni sporazum o arbitraži, glede njunih morskih in kopenskih meja.

Morda je bilo v prispevku novinark Benedikove *preslišano*, da sporazum podpira Vatikan, nadškof Stres pa pravi, da se v referendumsko kampanjo ne bodo vključevali in nato njegova izjava: *naše poslanstvo pri tem je, da prispevamo k temu, da ostanemo Slovenci in Hrvati kljub tem napetostim še vedno dobri sosedje in dobri prijatelji ...*

Če nadaljujemo odgovor na očitke o prispevku Nike Benedik: v prispevku je jasno povedala, da vse raziskave javnega mnenja kažejo, da arbitražnemu sporazumu podpora iz meseca v mesec pada in se ob tem dotaknila tudi referendumске zavrnitve zakona in njenih posledic. V

nadaljevanju je zapisala, da je pred nami mesec referendumске kampanje in da za zdaj ni jasno, kdo vse se bo vanjo vključil. Zapisala je, da opozicija zagotovo, in dodala, da je že doslej, in bo tudi poslej, pozivala k zavrnitvi sporazuma, češ da je slab in na škodo nacionalnih interesov ter da bo tako nastopal tudi Zavod 25-ti junij. Hkrati je pojasnila, da bo verjetno pomembno teŕo imela civilna druŕba, saj so številna ugledna imena do sporazuma izrazito kritična.

Kot rečeno na začetku, je opozorila na temeljni dvom, ki se poraja glede vsebine sporazuma, in sicer na stik Slovenije z odprtim morjem. Ob tem pa objavila dve izjavi – premiera Boruta Pahorja in zunanjega ministra Samuela Œbogarja – ki sta kot glavna tvorca sporazuma pojasnila pomena člena 3.b (namreč, da stik z odprtim morjem ni vprašljiv, neznanka ostaja le, kje ta stik bo in kakšen; možnosti je nato pojasnil dr. Lojze Ude).

Očitek, da je bilo »v prispevku le navrŕeno«, zavračamo, še zlasti pa zapisano, da je novinarka svoj prispevek končala z ugotovitvijo, da bi bila zavrnitev sporazuma blamaŕa za Slovenijo. Prispevek je namreč končala s stavkom ... *njegova ŕelja* (predsednika republike, op.) *in brŕkone pričakovanja ljudi pa, da bi akterji kampanje*, (pri tem gre tako za zagovornike, kot tudi nasprotnike arbitraŕnega sporazuma) *dejstva slikali pošteno in odgovorno. Brez zavajanj*.

Sprašujemo se, od kod navedba, da je novinarka končala z ugotovitvijo, da bi bila zavrnitev sporazuma blamaŕa za Slovenijo, saj – kot je razvidno iz teksta – tega ni niti napisala niti izrekla niti namigovala.

Brez dvoma je v interesu drŕavljanek in drŕavljanov, pa tudi novinarjev, da bi v kampanji tako ena kot druga stran dejstva slikali pošteno in odgovorno.

V zvezi z omenjenim pismom naj navedemo še, da zavračamo očitke o neprofesionalnosti in politični pristranskosti, zlasti zato, ker jih navajate neargumentirano, v konkretnem primeru pa vaše navedbe ne ustrezajo zapisanemu in slišnemu. Zagotovimo lahko, da je glavno načelo Informativnega programa Radia Slovenija hitro, ažurno, korektno in jasno poročanje v interesu drŕavljanek in drŕavljanov, kar je tudi naloga nacionalnega Radia, česar se še kako zavedamo ob vsakodnevni poplavi takšnih in drugačnih vsebin, afer in dogodkov. To dokazujejo tudi naše osrednje informativne oddaje, oddaja Studio ob 17-ih in sobotni Tedenski aktualni mozaik. Še enkrat ponavljamo, da smo s prispevkom, objavljenim v soboto 8. maja, v terminu Tedenskega aktualnega Mozaika, ŕeleli predstaviti glavne poudarke arbitraŕnega sporazuma in posledice, ki bi jih imela referendumska potrditev ali zavrnitev zakona o ratifikaciji. Zagotovo pa so predsednik drŕave, predsednik vlade in ljubljanski nadŕkof in slovenski metropolit institucije, ki ji gre v vsaki demokratični drŕavi spoštovati, pa četudi bi jim ŕeleli nadeti to ali ono politično barvo.

NAPOVED:

Po tednih, celo mesecih kampanje "za" in "proti" arbitražnemu sporazumu se je ta včeraj začela tudi uradno. V prihodnjem mesecu, kolikor ostaja do naknadnega zakonodajnega referenduma, bomo spet in še enkrat slišali že večkrat povedano - in nato dokončno odločili 6-ega junija. Volja ljudi bo zavezujoča, tako pravno kot politično, od izida pa bo odvisno, ali bo potek slovensko-hrvaške meje določilo arbitražno sodišče ali pa bo polnoletni spor med državama spet na začetku. Nika Benedik

Na tokratnem, 13-referendumu bo nekaj manj kot milijon 706 tisoč volilnih upravičencev lahko povedalo, ali podpirajo uveljavitev zakona o ratifikaciji arbitražnega sporazuma. Oziroma drugače: odločali bodo - ne o meji, temveč o tem, ali naj njen potek določi 5-člansko arbitražno sodišče. Če bo večina zakon o ratifikaciji podprla, bo to pomenilo zeleno luč za arbitražo. Doktor Milan Brglez s Fakultete za družbene vede

... kar pomeni, da se bo z arbitražo določilo tiste sporne dele koprske meje kot tudi mejo na morju, ki doslej - vsaj sprejemljivo za obe strani - ni bila določena ...

Na kratko pogledjmo scenosled. Najprej bo na vrsti izmenjava ratifikacijskih listin, ob čemer doktor Lojze Ude z ljubljanske pravne fakultete svari, da bi Hrvaška - kot je napovedovala pred časom - tem listinam utegnila priložiti enostransko izjavo, kako sporazum razumeti. Če se bo to zgodilo, pravi Ude:

... potem bo treba te ratifikacijske listine zavrniti, ne le dati svojo izjavo, ker drugače kar naenkrat postane taka izjava del gradiva ob sporazumu, tega pa ne smemo dovoliti ...

Sledilo bo oblikovanje 5-članskega arbitražnega sodišča, ki bo delo začelo, ko bo Zagreb z Unijo podpisal pristopno pogodbo, ocene o tem, kdaj bodo mejo zarisali, pa so različne, a predvidoma v dveh letih.

Poglejmo sporazum. Eden izmed dveh bistvenih členov - vsaj kar zadeva politični spopad - je tretji; po katerem bo arbitražno sodišče določilo potek slovensko-hrvaške meje na kopnem in morju, režim za uporabo ustreznih morskih območij ter - tisto, kar najbolj razdvaja - stik Slovenije z odprtim morjem. Na dvome, da ga Slovenija ne bo dobila, odgovarja zunanji minister Samuel Žbogar:

... sodišče bo na koncu odločilo, kje to je, ne more pa odločit, če to je ali če to ni, ker sta se stranki strinjali, da se določi stik Slovenije, nista vprašali, ali ima Slovenija stik z odprtim morjem, ampak sta določili, da ga ima, sodišče bo povedalo, kje ga ima ...

Stik slovenskega morja s teritorialnimi vodami je dejstvo, zagotavlja tudi premier Borut Pahor:

... Slovenija bo, ko bo arbitražno sodišče končalo delo, imela tak ali drugačen stik z odprtim morjem, ne služnostno pravico, ne gospodarsko pot ... imela bo stik z mednarodnimi vodami ...

Pahor priznava, da so natančno preigrali možne odločitve arbitražnega sodišča, a o njih oziroma najbolj verjetni ne želi govoriti. Zato pa tri možnosti - po njegovem edine - našteje doktor Lojze Ude:

... da pride do direktnega stika slovenskega morja z mednarodnimi vodami, ali do takega stika, kot ga je vseboval sporazum Drnovšek-Račan ... dimnik, ali do kondominija ... četrte variante skoraj ni ...

Mejna črta, ki jo bodo arbitri narisali, bo za Ljubljano in Zagreb zavezujoča in dokončna.

Vse raziskave javnega mnenja so arbitražnemu sporazumu doslej sicer namerile večinsko podporo, dejstvo pa je, da mu ta iz meseca v mesec upada. Tudi zato ne gre prezreti drugega možnega scenarija - to je referendumski zavrnitev zakona o ratifikaciji. Kot pravi Milan Brglez, bi se Slovenija vnovič znašla pred dilemo, kaj storiti z vstopom Hrvaške v Unijo:

... vnovičnega pogojevanje vstopa s sklenitvijo sporazuma ne bo možno doseči, ker ne bomo imeli več vzvodov, s katerimi bi Hrvaško pripravili k takemu sporazumu, kot je arbitražni ...

Mejni spor - za katerega Pahor pravi, da je akuten, da je rana začela krvaveti - bi ostal odprt; državi pa spet na samem začetku - nikjer, skratka. Izpuhtele pa bi tudi premierove besede o enem največjih, če ne kar največjem dosežku tega mandata, ki ga pripisuje predvsem sebi.

Pred nami je torej mesec referendumski kampanje - kdo vse se bo vanjo vključil, bo jasno v sredo. Opozicija zagotovo: že doslej je - in bo tudi poslej - pozivala k zavrnitvi sporazuma, češ da je slab in na škodo nacionalnim interesom.

Enako bo - pričakovano - nastopil tudi Zavod 25-ti junij. Pomembno težo bi utegnili imeti civilna družba, številna ugledna imena so namreč do sporazuma izrazito kritična.

Na strani podpornikov pa - zanimivo - cerkev; Vatikan je namreč sporazum odločno podprl. V kampanjo se sicer ne bo vključevala, a se v referendumsko kampanjo sicer ne bo vključevala; a ljubljanski nadškof Anton Stres pravi:

... naše poslanstvo pri tem je, da prispevamo k temu, da ostanemo Slovenci in Hrvati kljub tem napetostim še vedno dobri sosedje in dobri prijatelji ...

K potrditvi bo seveda pozivala tudi koalicija, ki bo nekako nadomeščala vlado - te namreč med organizatoricami kampanje ne bo. Bodo pa ministri, zlasti pa premier pogosteje nastopali. Takole Pahor odgovarja na kritike svojega predhodnika Janeza Janše:

... se ne morem znebiti občutka, da je predsednik Janša preprosto ljubosumen, da nam je to uspelo. On se je enako trudil, da bi mu uspelo, pa mu ni. Pač se tako dogaja, pač se tako dogaja ... njemu je uspelo v življenju in politiki veliko stvari in mu jih nihče ne sme ukrasti, samo veliki ljudje, kot je Janša, morajo priznati, da lahko uspe kakšna velika stvar tudi drugim. In meni je uspela ...

In morda njegov glavni argument, s katerim bo nagovarjal ljudi:

... Hrvaška je ratificirala sporazum, ki zanje ni ugoden. Dajmo si biti na jasnem s tem. Ni v nasprotju z njihovimi vitalnimi interesi, ampak ni najbolj ugoden. Če Hrvaška ne bi imela interesa za vstop v EU, tega sporazuma ne bi podpisala ...

In med podporniki sporazuma je kot mednarodni pravnik tudi predsednik republike Danilo Türk:

... verjamem v razum, racionalnost in modrost volivcev, ki so doslej vedno znova pokazali to racionalnost. Lahko bi rekli, da je pri nas - kot marsikje drugod - pač tako, da so državljani modrejši od politike, niso obremenjeni z dnevno-političnimi razmisleki ...

Njegova želja in bržkone pričakovanja ljudi pa: da bi ajterji kampanje dejstva slikali pošteno in odgovorno. Brez zavajanj.

MMC

BLOG

Zablokirano objavljane na blogu

1. **Pisec bloga J. K.** se je pritožil, ker mu je uredništvo spletne strani RTV SLO onemogočilo pisanje o vatikanskih zlorabah in zločinih.

Odgovorni urednik MMC, Uroš Urbanija: Na MMC RTVSLO smo pred kratkim objavili seznam pravil, po katerih se morajo ravnati vsi uporabniki. V kolikor se posamezen uporabnik teh pravil ne drži, ga sprva opozorimo, v nadaljevanju pa blokiramo. Žal se pogosto dogaja, da številni uporabniki pravila kršijo, vseeno pa vam lahko zatrdim, da administratorji nikoli ne dopuščajo odstopanj v eno ali drugo smer, zaradi česar je nivo blogov na MMC vseeno precej višji kot marsikje drugje.

V kolikor opazite na blogih ali kjer koli drugod na portalu kakšne zapise, ki so v nasprotju s pravili, pa bo administrator vedno vesel, če ga na to lahko tudi vi opozorite.

Varuhinja pravic poslušalcev in gledalcev: Pravila, ki bi bila enotna za vse, se mora jasno definirati. V tem primeru morajo biti predstavljeni predvsem natančni kriteriji za presojo, kaj je sovražni govor!

TELETEKST

Sovražni govor

1. **Gledalec J. Ž.** pravi: "...Kako dolgo še bomo plačniki rtv-prispevka morali na teletekstu brati zmerjanje, ki ga "dopisovalec z 200 vzdevki" (tokrat Kenija) namenja že več kot pol leta "nepokretnemu invalidu"? Človek bi molčal, če bi na teletekstovskem klepetu vladala absolutna svoboda. Nekateri smo namreč že skoraj leto dni blokirani,..."